

S. Sayısı : 269

İhtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası ve Millî müdafaa encümeni mazbatası (1/588)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/1851

2 - VI - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

1076 sayılı ihtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 30 - V - 1936 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Mucib sebepler

Türk hava kurumunun Türk kuşu teşkilinde yetişerek (C) brevesini alan lise ve muadili okullarla daha yüksek okul mezunları hava ihtiyat subayı yetiştirileceklerdir. Gerek bu ve gerekse başka suretlerle yetiştirilecek olan hava ihtiyat subaylarının meslekî bilgilerini unutmamak ve fennin terakkileriyle yakından alâkadar olabilmek için senede bir ay pilot uçuşu yapmaları gerekli görülmüştür.

1076 sayılı kanunun 14 ncü maddesinde hâzırda ihtiyat subaylarının ancak iki senede bir defa bir buçuk ay müddetle talime çağırılmaları kabul edilmiş ise de havacılık bilhassa pilotluk daimî mümâreseyi icap ettirdiğinden diğer sınıf ihtiyat subayları gibi iki senede bir buçuk ay talime çağırılmaları maksadı temin edemeyecektir.

Bu sebepten hava ihtiyat subaylarının her sene birer ay pilot uçuşuna çağırılmalarını temin için 14 ncü maddenin bağlı şekilde değiştirilmesine zaruret hâsıl olmuştur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa

Karar No. 40

Esas No. 1/588

9 - VI - 1936

Yüksek Reisliğe

1076 sayılı ihtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında Millî Müdafaa vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile

birlikte gönderildiğine dair olup encümenimize havale edilen Başvekâletin 2 haziran 1936 tarihli ve 6/1851 numaralı tezkeresi Millî Müdafaa vekilliginden gönderilen memurları huzurunda ve görüşüldü:

Meslekî tahsilini Türkkuşu teşkilâtında yapılarak (C) brövesini almış ve ihtiyat subay olacakt derecede dahi tahsilini bitirmiş bulunan ve başka suretle de yetiştirilecek olan hava ihtiyat subaylarının meslekî bilgileri ve fennî terakkileriyle yakından alâkadar olmak üzere her sene bir ay pilot uçuşu yapmak üzere yine ismi geçen 1076 numaralı kanunun 14 ncü maddesine bir fıkra ilâvesi hakkındaki esbabı mucibe yerinde görülmüş ise de havacılık talimi yapmış hava ihtiyat subaylarının senede 15 saat uçmaları münasip görülmekte olduğu cihetle her sene azamî bir ay muvafık görülmüş ve madde o suretle değiştirilmiştir.

Bu ihtiyat subayların celbinde manevra ve talim müddetince muvazzaf hava subayları hakkındaki 2047 numaralı kanun hükümlerine tâbi olmaları için bir madde eklenmesine ve 2754 sayılı kanunun 1 nei maddesine lise ve muadili mekteplerden mezunlar ile yüksek mekteplerde tahsilde bulunanların Türkkuşu kampında üç aylık plânör uçuşlarında (C) brövesini alan, aynı zamanda kampta bulundurulacak olan heyeti talimiye ile yüksek mekteplerdeki talim ve terbi-

ye kamp programını takip ederek iki aylık daha muafiyet kazanması münasip görülerek 2754 numaralı kanunun 1 nei maddesindeki cetvele bu hususta ilâve yapılmasına ve yine ismi geçen maddenin (kıtası bulunmayanlar sınıf ve mesleklerine aid şlerde kelimelerinden sonra (hava ihtiyat yar subaylarının, hava mekteplerinde) cümlesinin ilâvesine encümenimizce karar verilerek kanun lâyihası kabul edilmiştir.

Yüce Heyetin tasvip nazârına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

M. M. En. Reisi	M. M.	Kâtip
İstanbul	Diyarbakir	Erzurum
Ş. Gökberk	K. Sevüktekin	Ş. Koçak
Antalya	Balıkesir	Balıkesir
C. Mengülibörü	C. Esener	H. Kezer
Elâziz	Erzurum	İstanbul
A. S. Ohkay	A. Akyürek	Dr. H. Ş. Erel
Kırşehir	Kocaeli	Muğla
L. M. Özdeş	N. Bozatak	N. Tuna
Manisa	Tekirdağ	Urfa
K. N. Duru	R. Apak	A. V. Yazgan
Samsun	Kars	
R. Barkın	H. Kazlıdoğan	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1076 sayılı ihtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — 1076 sayılı ihtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 14 — Seferberlik ilânında her ihtiyat subay ve memuru ilân saatinden başlayarak en çok 48 saat zarfında yola çıkmaya ve köy ve mahallelerinin şube ve merkezlerine olan uzaklığa göre şube merkezinde bulunmaya mecburdurlar.

İhtiyat subaylarının hizada hizmete çağrılmaları askerlik şubelerinin resmî mühürlerini havi celp puslalarının kanunî ikametgâha tebliği suretile yapılır. Bu puslalar davet olunan zate imza ettirilmemiş olsa dahi muteberdir.

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1076 sayılı ihtiyat subay ve askerî memurlar kanununun 14 ncü maddesinin değiştirilmesi ve yine mezkûr kanunun 3 ncü maddesini değiştiren 2754 numaralı kanunun 1 nei maddesine yapılan ek hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

Hazarda davet keyfiyeti; bunların manevra, tatbikat, atış ve konferanslar gibi tedarik ve talime müteallik mukannen ihtimalara iştiraklerini temin maksadile hava ihtiyat subayları her sene bir ay ve diğer sınıflara mensup olanlar her iki senede azamî bir buçuk ay devam etmek üzere Heyeti Vekile kararile icra olunur. Ecnebi memleketlerde bulunanlar seferberliğin ilânı tarihinden itibaren en yakın elçiliğe veya şehbenderliğe müracaat etmeğe ve haklarındaki emirlerini almaya mecburdurlar.

MADDE 2 — Talim ve manevra için celbedilen hava ihtiyat subayları talim ve manevra müddetince 2047 numaralı kanunun hükümlerine tâbidir.

MADDE 3 — 2754 numaralı kanunun 1 nci maddesindeki cetvele ve madde arasına yapılan ilâve ile 1 nci madde de aşağıda yazıldığı veçhile değiştirilmiştir:

Her sene yapılan son yoklama neticesinde sağlam veya sakat asker edilenlerden tam devreli lise ve muadilleri ile yüksek derecede meslek mektepleri, Yüksek deniz ticaret mektebi ve muadili mekteplerden ve Üniversiteden mezun bulunanlar ile Yüksek deniz icaret mektebinden çıkanlar, sekizinci maddedeki şartları haiz oldukları halde ihtiyat subay yetiştirilmek üzere tahsillerinin nevine ve kabiliyetlerine ve Millî Müdafaa vekâletince takdir edilecek ihtiyaca göre muhtelif sınıflara ayrılırlar ve askerî ehliyetnameyi haiz olup olmadıklarına göre aşağıdaki cetvelde yazılı müddetlerle talim ve tahsile tâbi tutulurlar. Cetvelde gösterilen hizmet müddetleri mezun buldukları mektebe nisbetle değil, ibraz ettikleri askerî ehliyetnamenin derecesine göredir.

Askeri ehliyetname	Kıtada, sefâinde talim müddeti	Mekteb, sefâin ve mües- seselerde tahsîl müddeti	Zabit vekillîği ile hizmet müddeti	Yekûn ay
3 ncü maddenin başında yazılı mekteplerden mezun olup ta askeri ehliyetnamesi bulunmayanlar	6	6	6	18
Tam devreli lise ve muadili mekteplerden mezun ve askeri orta ehliyetnamesi olup ta tam ehliyetnamesi olmayanlar	4	6	6	16
Tam devreli lise ve muadili mekteplerden mezun tam ve orta ehliyetnamesi olanlar	2	6	6	14
Yüksek mekteplerle yüksek deniz ticaret mektebi ve Üniversite mezunlarından askeri yüksek ehliyetnamesi olanlar ve lise ve muadili mezunlarile Üniversite ve yüksek mekteb müdâvimlerinden yüksek yelken uçuşu görerek (C) brövesini alanlar	0	6	6	12

Bunlardan, cetvel mucibince kıta hizmeti yapan ve ikmal eden veya yüksek ehliyetnameyi haiz olan tabib ve baytarlar kâmilen, kimyager, eczacı, dişçilerin en liyakatlılarından ihtiyaca göre Millî Müdafaa vekâletince lüzum görülecek miktarı tercihan kendi tatbikat mekteplerine ve lüzumunda askeri, sıhhi müesseselere, smaî kimyagerler ve makine mühendislerinden lüzumlu miktarı askeri fabrikalara ve dişçi ve eczacı ve kimyagerlerle mühendislerden ihtiyaçtan fazlasile diğerleri tefrik edildikleri sınıfları İhtiyat subay mektebine sevk ve buralarda altı aylık bir hizmet ve tahsile tâbi tutulurlar.

Bunlardan tabib, kimyager, eczacı, dişçi ve baytarlar, kendi tatbikat mekteplerinde veya sıhhi müesseselerinde altı aylık bir tahsil ve hiz-

mete âbi tutulurlar ve bu tahsilin nihayetinde yarsubay nasbedilirler.

Bu müddet zarfında bunlar hakkında idare, iâşe, ilbas ve maaş hususunda Harbiye mektebi talebesi, Yüksek deniz ticaret mektebinden çıkanlara dahi muvazzaf deniz talebesi gibi muamele yapılır.

İşbu altı aylık müddet nihayetinde iktidar ve liyakatsizlikleri anlaşılınlar askerlik mükellefiyeti kanununun 34 ncü maddesindeki şartları haiz olsalar dahi sınıflarının muvazzaflık hizmetlerine aid müddetleri askerlik mükellefiyeti kanununun 5 nci maddesine göre tamamlamak üzere çavuş rütbesile sınıfları kıtaat ve müessesatma gönderilirler.

Bunların kıtada, mektepteki geçen müddetleri hizmeti askeriyelerinden mahsub edilir. Fakat ellerindeki askerî ehliyetname müddetleri nazarı dikkate alınmaz.

İktidar ve ehliyetleri tasdik kılınanlar ihtiyat yarsubay nasbedilir ve sınıfları takım komutanlığında (Kıtası bulunmayanlar sınıf ve mesleklerine aid işlerde) hava ihtiyat yarsubayları hava mektebinde altı ay daha hizmet görürler. Bu müddeti muvaffakiyetle bitirenler muvazzaf yarsubayları hakkındaki şartlar dairesinde asteğmen nasbolunurlar. Muvaffakiyet gösteremeyenler üç ay daha istihdam olunarak yetiştirilir ve liyakat gösterenler asteğmenlikle, gösteremeyenler yarsubaylıkla terhis olunurlar.

Bunların muvazzaf sınıfa nakletmek isteyenlerden talimatnamesinde münderiç şartları haiz ve diğer vekâletlerde kanunen mecbur veya müteahhid olduğu hizmeti ifa, ikmal etmiş bulunanların ihtiyaç halinde muvazzaf sınıfa nakilleri icra ve harbiye mektebinde tahsilleri ikmal ettirilir.

Yalnız ihtiyat subay olarak hizmete devam etmek arzusunda bulunanların Millî Müdafaa vekâletince lüzum görülürse 14 ncü maddenin ikinci fıkrası mucibince azamî iki devre müddeti kadar hizmetlerinin devamına müsaade olunur. Bu fazla müddetler hazarda devrei talimiyelerdeki müddetlere sayılır.

İhtiyat subaylığa bidayeten tefrik edilenler, askerlik mükellefiyeti kanununun 34 ncü maddesindeki kısa hizmeti icab ettiren şartları haiz olsalar dahi işbu kanun ahkâmına tâbi tutulurlar.

Askerî lise mezunlarından yabancı memle-

ketlerde askerî mühendis ve askerî fen memuru yetiştirilmek üzere seçilenler iki ay müddetle hazırlık kıtasında hizmet ettikten ve sınıflarile alâkadar askerî fabrikalar veya sair müesseselerde 10 ay çalıştıktan sonra liyakat ve kifayeti tasdik olunanlar ihtiyat yar-subay nasbedilir ve tahsil görecekları müesseselere gönderilirler. Askerî mühendis ve askerî fen memuru olmağa kifayeti görülmeyenler talebe sıfatile Harbiye mektebine sevk edilirler.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

30 - V - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ. İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

MADDE 4 — Hükümetin ikinci maddesi ay-nen kabul edilmiştir.

MADDE 5 — Hükümetin üçüncü maddesi ay-nen kabul edilmiştir.